

**Förslag till överenskommelse mellan
idéburen sektor och offentliga aktörer i
Blekinge Län**

Bakgrund, kort om tillkomst och framtagningsprocess:

Denna överenskommelse har tagits fram i syftet att skapa samsyn och engagemang för den gemensamma utvecklingen av Blekinge län. Syftet med samverkan är att skapa en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling. En sådan utveckling inkluderar aspekter som demokrati, folkhälsa, mänskliga rättigheter, miljö och delaktighet. Detta stärker i sin tur samhällets grundläggande förmåga att möta olika slags behov, utmaningar och kriser.

För att nå en hållbar samhällsutveckling behövs både idéburen sektor och offentlig sektor, deras olika kompetenser och förutsättningar för samverkan. Därför initierades ett arbete av Nätverket idéburet Blekinge och Region Blekinge som ledde fram till att arbeta fram ett förslag till överenskommelse för Blekinge.

Överenskommelsen ska fungera som en plattform för fördjupad, breddad och innovativ samverkan och ett stöd för stärkt demokrati, ökad delaktighet och inkludering. Samverkan grundas på en värdegrund, överenskomna principer och en gemensam lärandeprocess. Överenskommelsen ska också bidra till att det engagemang som finns för att tillsammans utveckla samhället tillvaratas. Parterna ska tillsammans aktivt arbeta för att stärka samarbetet.

Överenskommelsen har som utgångspunkt den nationella överenskommelsen på nationell nivå mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges Kommuner och Landsting, 2008. Den reviderades 2018 och breddades då till fler områden inom idéburen sektor, men bygger fortfarande på samma principer för samverkan. Det är dessa principer som till stor del har legat till grund för de formulerade principerna i denna överenskommelse.

Framtagningsprocess

Överenskommelsen och dess olika principer har tagits fram av en arbetsgrupp. I den har en representant från Region Blekinge, representant för kommunerna samt idéburna organisationer inom idéburen sektor deltagit. Även bredare dialoger med deltagare från offentlig sektor och idéburen sektor har ägt rum inför och under arbetsprocessen. Kunskapshöjande insatser, enkäter och arbetsmöten har bidragit till innehållet i överenskommelsen. Detta dokument har därefter bearbetats genom dialogtillfällen och därefter bred remiss för att slutligen gå upp för beslut i Regionfullmäktige.

Vision och mål för partnerskapet:

Visionen

Visionen är att genom en långsiktig samverkan mellan idéburen sektor och offentlig sektor effektivare kunna lösa samhällsutmaningar tillsammans. Överenskommelsen stärker idéburen sektors roll som aktiv samhällsaktör och offentlig sektors kapacitet att tillvarata det engagemang som finns för att utveckla samhället. Överenskommelsen ska verka för att tillsammans skapa ett Blekinge där fler människor vill leva, bo, arbeta och utvecklas.

Syftet

Överenskommelsen är en gemensam viljeyttring för att utveckla samverkan och samhällsengagemang. Överenskommelsen syftar till att skapa en mer formaliserad samverkan mellan idéburen och offentlig sektor i Blekinge.

Mål:

- Skapa en jämbördig dialog och vidareutveckla samverkan mellan parterna.
- Synliggöra och stärka idéburen sektor och de unika roller och kompetenser som de idéburna organisationerna har i samhället.
- Förbättra och öka samarbetet genom att utveckla och implementera nya metoder, processer, avtalsformer och modeller för ökad samverkan mellan idéburen sektor, offentlig sektor, akademi och näringsliv.

Beskrivning av principerna:

1. Självständighet och oberoende

Idéburna organisationer och verksamheter formulerar sitt uppdrag i samhället utifrån sin värdegrund och ska ges utrymme till att ha en kritiskt granskande roll som röstbärare och opinionsbildare. Idéburna organisationer i Blekinge ska kunna ha den rollen utan att riskera samverkan eller sitt ekonomiska stöd i förhållande till det offentliga. Parterna strävar efter att underlätta idéburna organisationernas självständighet och oberoende. För att säkerställa oberoendet är det avgörande att skapa långsiktighet när det gäller beslut, finansiering och andra förutsättningar som påverkar idéburna organisationer. Långsiktigheten måste dock balanseras med utrymme för flexibilitet och nyskapande.

2. Dialog

Dialogen mellan parterna ska präglas av ansvar och ömsesidighet, utgå från bådats förutsättningar och tillvarata bådats perspektiv, erfarenhet och kompetens. För att ge bra förutsättningar för detta stöd till demokratin, bör formerna vara öppna, återkommande och präglas av ett inkluderande förhållnings- och arbetssätt. Dialogen mellan parterna syftar till att bredda och fördjupa beslutsunderlag och till att skapa förståelse och förtroende för varandra.

3. Kvalitet

I samarbeten mellan idéburna och offentliga organisationer ska parterna enas om vilka kvalitetskrav som gäller. Uppföljning och utvärdering sker med respekt för parternas olika perspektiv och förutsättningar. Alla deltagande organisationer definierar sin egen kvalitet, när vi samarbetar definierar vi vilken kvalitet vi behöver hålla tillsammans.

4. Långsiktighet

För att idéburen sektor ska kunna nå sin fulla potential inom samhällsutveckling krävs långsiktighet och goda villkor. Förutsättningar som möjliggör planering, förutsägbarhet, hållbarhet och andra grundläggande villkor för de idéburna organisationernas långsiktiga planering och arbete. Partnerskapet ska bygga långsiktiga relationer och samverkan.

5. Öppenhet och insyn

Det ömsesidiga förtroendet och tilliten mellan offentlig och idéburen sektor bygger på viljan till öppenhet. För att så många som möjligt ska kunna engagera sig i befintlig eller nyttillkommen verksamhet, för att förtroendet för denna ska vara så stort som möjligt och för att tilliten ska stärkas krävs tillgänglig information och öppenhet i såväl offentlig som idéburen sektor. Principen om öppenhet och insyn ska tillämpas så att parternas uppdrag kan fullföljas utan att medföra risk eller skada för brukare, frivilliga, anställda, tredje part eller organisationernas inre demokrati.

6. Mångfald

Såväl regionalt som lokalt förändras behoven i ett samhälle. Begreppet mångfald betyder i detta sammanhang att samhället välkomnar idéburna organisationer och utförare med olika värdemässiga eller metodologiska utgångspunkter. Ett växande utbud av aktörer presenterar olika lösningar på samhällets utmaningar. Olikheten är att betrakta som en tillgång i sig hos den mångfald av idéburna organisationer som bygger på demokratiska värden. Därför har vi både ett ansvar för att bidra till och underlätta framväxten av såväl nya organisationer och utförare som olika former för samverkan och avtal. Där många idéburna verksamheter får växa, skapas utrymme för innovation.

7. Innovation

Parterna ska stärka idéburen sektors kapacitet att bidra som samhällsutvecklare och i arbetet med samhällsinnovation. Principen om innovation bidrar även till att våga tänka nytt i ett större perspektiv, se möjligheter utanför befintliga strukturer, våga prova nya verktyg och sätt att samarbeta, samt att öka kunskapen om idéburen sektors utveckling vad gäller exempelvis nya former av medborgarengagemang. En tydlig målsättning inom ramen för överenskommelsen därför att utveckla och implementera nya metoder, processer, avtalsformer och modeller för ökad samverkan mellan idéburen sektor, offentlig sektor, akademi och näringsliv.

Organisation:

Överenskommelsen ska verka både strategiskt och operativt. Ansvaret för att starta processer, sprida information och följa upp arbetet med överenskommelsen ligger på de enskilda signerade parterna och dels av en styrgrupp för överenskommelsen.

Styrgruppen har en viktig funktion genom att samordna, utveckla och bereda frågor som rör överenskommelsen, samt följa upp hur undertecknade parter förhåller sig till den. Gruppen ansvarar för att undertecknade organisationer involveras i överenskommelsearbetet likaså sprida kännedom om överenskommelsen.

Styrgruppen ska ha en jämvikt mellan antalet ordinarie representanter från idéburen sektor och offentlig sektor. Ordförande samt vice ordförande väljs på mandat på två år, från vardera sektorn. Styrgruppen tar beslut om tillsättning av ordförande. Nätverket idéburet Blekinge företräder idéburen sektor, Region Blekinge företräds av en politisk representant från respektive nämnd samt två tjänstepersoner från förvaltningsorganisationen, samt två representanter från två olika anslutna kommuner. En adjungerad representant från Länsstyrelsen i Blekinge län, respektive från samt akademi och aktörer från innovationssystemet. Representanterna i styrgruppen utses av respektive part. Politisk förankring sker via rapportering från representanter till lämpligt politiskt forum.

Till Överenskommelsens finns en handlingsplan som konkretiserar arbetet och bygger på överenskommelsens vision, syfte och mål samt utvecklingsområden, som årligen ses över. Arbetet leds av en processledare.

Varje signerande organisation väljer en kontaktperson som blir länken mellan överenskommelsen och den egna organisationen. Uppföljningar av överenskommelsen sker varje år och presenteras på en årlig samverkanskonferens, samt genom regelbunden kommunikation. Utöver det årliga mötet genomförs andra löpande tillfällen där parterna kan mötas, kunskapshöjas och stärka samverkan mellan varandra. I samband med den årliga konferensen ges tillfälle att föreslå revideringar av överenskommelsen.

Handlingsplan:

Utvecklingsområden och handlingsplan

Handlingar och aktiviteter som bidrar till att uppnå syfte och uppsatta mål, samt den formulerade visionen för överenskommelsen, kan delas in i nedanstående aktivitetsområden:

- Överenskommelseprocessen
- Skapa, stärka dialog och mötesplatser
- Öka kunskap
- Information, kommunikation
- Intern förankring hos parterna
- Samverkansstruktur och arbetssätt
- Främja utveckling (tänka nytt, teman, kris, lokalsamhälle och omvärld)

Till överenskommelsen finns en handlingsplan framtagen. Den visar hur överenskommelsens intentioner kan förverkligas utifrån ovanstående aktivitetsområden.

Anslutning

Idéburna organisationer som stödjer demokratiska värderingar och offentliga aktörer kan ställa sig bakom och ansluta sig till denna överenskommelse. Anslutningsblankett finns på överenskommelsens hemsida.

Anslutning godkänns av styrgruppen inom överenskommelsen. Alla organisationer som anslutit sig till överenskommelsen kommer att visas på överenskommelsens hemsida. Varje idéburen organisation tar själv ställning till om den vill stödja och underteckna överenskommelsen i dess helhet eller inte. De idéburna organisationer som väljer att inte ansluta sig till överenskommelsen ska behandlas på likvärdiga villkor som anslutna.

Vid utträde meddelas styrgruppen formellt och skriftligen.

Uppföljning/Utvärdering

Överenskommelsen skall kontinuerligt följas upp av respektive organisation samt av styrgruppen. Överenskommelsens giltighet gäller under perioden 2026–2029. Senast under 2029 ska en översyn genomföras, eller vid behov en revidering.

Bilaga 1
Separat handlingsplan 2026–2029

Våra utvecklingsområden (kopplas till RUS och handlingsplan):

Vi har i vår samverkan identifierat nedanstående utvecklingsområden som utgör förutsättningen för att nå en hållbar samhällsutveckling. De mänskliga rättigheterna och barnrättsperspektivet skall genomsyra arbetet med utvecklingsområdena

- Samverkan, dialog, lärande
 - Idéburet engagemang
 - Idéburet entreprenörskap
 - Samhällsutveckling och innovation

Utvecklingsområdena och vad som skall genomföras beskrivs i en handlingsplanen, och planeras av styrgruppen genom årlig en verksamhetsplan. Den årliga verksamhetsplanen syftar till att överenskommelsearbetet som gemensamt uppdrag mellan parterna rör sig framåt och aktivt involverar samtliga parter i handling.

Samverkan, dialog och lärande.

- Skapa struktur för utveckling av samsarbetsmetoder och innovativa samverkans- och dialogmodeller.
- Planera, sprida och följa upp genomförandet av Överenskommelsen.
- Utveckla lärande och forskning om idéburen sektor, sektorsöverskridande samverkan, samt sprida och implementera resultat.

Engagemang:

- Stärka idéburna sektorns röst i samhällsutveckling, demokratifrågor och beslutsprocesser och värdesätta engagemang som viktigt ett samhällsintresse.
- Stärka barnrättsarbetet med att skapa strukturer och förutsättningar för barns och ungas delaktighet i samhället och i idéburet engagemang.
- Inventera och utveckla former för stödsystem.

Idéburet entreprenörskap:

- Öka kunskapen om upphandlingsförfaranden, idéburet offentligt partnerskap (IOP) och samverkansformer som stärker idéburen sektorns förutsättningar att medverka till mångfald av tjänster, utföranden och produkter.
- Stärka förutsättningar för att idéburen sektor ska kunna bidra till samhällslösningar genom tvärsektoriella samarbeten.

Samhällsutveckling och innovation

- Stärka idéburna sektorns roll i genomförandet av Regional utvecklingsstrategi.
- Utveckla former av insatser som tillvaratar samhällsengagemang och idéburna sektorns roll som samhällsinnovatör.